

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általaltok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:

Égész évre 12 kor., félre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számkok kaphatók: a Dobánytörzskében.

Városi közgyűlés.

Hogy a városnál nem megy minden rendben, hogy az ellenőrzés laza, azt a mai közgyűlés egy-két tárgya eklatánsan bizonyítja. Kovács István és Sz. Bakos András nagyon helyesen jegyezték meg, hogy a közjvedelmek kezelésénél, illetve a kezelés ellenőrzésénél könnyelműen jár el a hatóság, sőt sok esetben a hivatali kötelezetést sem teljesíti. Látjuk ezt az elhunyt városi kamarás eseténél.

Holtakról jót vagy semmit! Nem is emlitenők néhai Langmáhr Gáspár volt kamarás esetét, ha a közérdek nem kívánna, hogy az ügyvel foglalkozzunk. Most jött rá a hatóság, hogy a volt városi kamarás még mintegy 1600 koronáról nem számolt el. Két egész esztendőre volt szükség, hogy ezt észrevegység s most még Isten tudja, mennyi időre van szükség, hogy rendszeres számadások hiányában az el nem számolt összeg pontosan megállapítható.

Hát ez bizony slendriánosság, lelkiismeretlen eljárás. — Nem változtat a dolgon semmit sem az, a polgármester által felhozott körülmény, hogy a székéneget a volt kamarás mint bizonyos árszámítással s így tulajdonképen nem is állott hatósági ellenőrzés alatt. Ez nem áll. Nem áll pedig azért, mert igenis a mint a múltban, ugy-

a jövőben is a székének elárúsításnál az ellenőrzés a városi tanácsnak nemcsak joga, hanem hivatali kötelessége is. A mennyiben tehát a tanács, illetve az ellenőrzéssel külön megbízott tanács tag a kötele ellenőrzést elmulasztotta, kötelességét nem teljesítette s ezen csak úgy simán átmenni nem lehet, az előtt az illetékes felsőbbségnek szemet hunyni nem szabad.

A mulasztó közeg vegye el megérdemelt büntetését, mert az ilyen esetben az elnézés csak biztatás a jövőre nézve, a slendriánosság fokozására szolgál és épen alkalmas nem arra, hogy a város polgársága teljes meggyugvással lássa a város háztartásának vezetését oly kezekben, a hol egy-két ezer koronás hiánynak csak évek múlva jönnek a nyomára.

Tudósításunk a közgyűlésről a következő:

Fiáth Pál báró főispán a közgyűlést megnyitván, szép szavakban emlékezik meg a ravatalon fekvő Say István tisz. tagról, kit férfikora delén szolgált el a halál az öök sorából. Emellett jegyzőkönyvileg megörökítetik.

Tárgysorozat előtt két interpelláció hangzott el. Fister István a városháztérről a husvágó székek eltávolítását kéri, okul a nehéz megélhetési viszonyokat említvén. Rév főkapitány a helyet alkalmasnak, a husarúsítást szükségesnek tartja. A másik interpelláló Hübner Károly volt. A ház-

béradó felemelése ellen szólal fel s nem eredménytelenül, mert a polgármester is belátja, hogy az adóemelés a jelenlegi viszonyok között nem indokolt s az adóemelésről külön-külön értesíteni fogja az érdekelteket s hiszi, hogy a közg. bizottság a felelősek kapcsán segíteni fog e bajon. Tudomásul vétetik.

A községi bírósági végrehajtások tárgyában akként határozott a bizottság, hogy újévig az eddigi beosztásukat megtartják a végrehajtók. — A hangversenyek, mutatványok s egyéb szórakoztató elgadások után szedendő díjakról szóló szabályrendelet-tervezetet változatlan elfogadta a közgyűlés.

Báky Pál és társai a vasuti állomás közelében háztelép nyitására kérték engedélyt. Tekintettel arra, hogy munkástelep létesítését a hatóság már engedélyezte, ez újabb építkezésre most engedélyt nem ad. — Az aggintézetek telek egy részének a vásártérhez csatolása tárgyában Bilkei Ferenc biz. tag ama véleményének ad kifejezést, hogy az aggintézetek megcsönkítését nem helyesli, mert közérdek nem kívánja s egyébként a város rossz anyagi viszonyai a legnagyobb takarékosságot parancsolják. A tanácsi előterjesztéssel szemben az eddigi aggintézetek telek megcsönkítése ellen foglal állást. Később eme indítványt visszavonta s a bizottság névszerinti szavazással a telek megvételét elhatározta.

A jancsár csatorna mentén levő rét megvétele tárgyában a közgyűlés többek hozzá-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

A gólyamadár.

A gólyamadár, melyikről itt szó vagyunk, Kalmár Péter házatetején fészkel. Hogyan került oda, mikor az a ház épen a falu közepén épült, annak csak az Uristen a megmondhatója. Egy-szercsak rászállott s olyan keletetést cselekedett meg, hogy az egész falu gyerke összehűtött a csudájára.

Hosszú volt a lába, hogy majdnem rőffel kellett mérni, fehér volt a tolla, mint a patyolat, csak a szárnya mögött futott végig két fekete csik, hanem hát az is úgy illett neki, mint Kalmár Péter szépséges leányának karcu derekára a selyem rékli; az egész falu nézte, mikor megindult a templom felé, mondom no szakasztott úgy, mint a hogy most azt a gólyát.

S azután Kalmár Eszti annyiban is hasonlított arra a gólyára, hogy árva volt, csak olyan épen, mint az a madár. Édesanyját régen eltemette, az apja meg bolondos ember volt nagyon, miatta hiszen fölfordulhatott volna az egész ház, s ha Eszti nincs, hát csakugyan föl is fordul. Az a leány vezette az egész gazdaságot, vezette pedig úgy, hogy csufiátette az összes fércselédeket felfogerte.

Bizony, hogy kifogott a legjobb gazdákon.

S annak a leánynak meg még sem akadt párja. Sopánkodni eleget sopánkodtak utána; a falu legényei még az ujjait is megnyalták, mikor úgy rá gondoltak, egy-kettő próbát is tett a tűz körül, hanem Kalmár Péter bottal verte ki

valamennyit. Soha olyan bolond embert. Mintha bizony üveg almárium számára tartogatta volna azt a helyre szép leányzó.

A másik esztendőben megint próbalkozott egynehány, hanem hát azok is porujártak, csuful elverte őket Kalmár Péter s ha mit nem néznek, hát törvényre adják a dolgot s hogy azt az eszelős frátert pár hónapra becukják a verekedéséért, az már olyan bizonyos, akárcsak leülte volna már. Hanem azért se tették, a leánya kedvéért nem eslekedték rajta azt a gyalázatot: tudták, mi a becület.

Pedig annak a leánynak meg mégis veszendőbe ment minden becület. Bámulták a szépségét, csodálták azt a sugar termetét, helyre büszke termetét, hanem szóba... no igen szóba a világ minden kincséért nem állott volna vele senki. Nem ettek meszet. Majd ők tartják a hátukat az édesapja fűtykösének. Jól jársz.

A kutya is elkerülte a házuk tájékát, avval pedig sokat mondtam.

Akkoriban történt, hogy a gólyamadár rászállott Kalmár Péter háza tetejére. — No és akkor természetes, hogy meglevenedett annak a háznak a tájéka. A gyerekek összefutottak, az öregek csak úgy messziről nézték, a legények meg tanács nélkül állottak: igazában nem tudták, vajjon mi lézen okosabb, bekerülni-e a Kalmárház udvarára, vagy csak amolyan féltávból vizsgálni a madarat. Mert hát tetszik tudni bolondos a gazda. Bolond emberrel meg még vasárnap sem tanácsos kikötni.

Dénes Laci nyomult még a legveszedelmesebb közelségbe s épen jókor, mert manó tudja, mi lelte azokat a gyerekeket, pár kamasz jó példával járt elő s utána az egész kölyökhad he-

segetni kezdte a szegény madarat. Néhányan már követ is fogtak föl.

Eszti, ki szintén az udvarról bámulta házuknak különös vendégét, kéri, könyörögni utóbb meg rimánkodni kezdett a vásont fiúknak, hogy ne, no ne bánásák szegény madarat.

Hanem persze hiába. Azok csak annál is éktelenebbül kezdtek sivitani. Egy kő már el is repült. Szerencsére csak amolyan kocadóba kezéből, mert épen a padlás ablakán repült be.

A gólya észre se vette.

Hanem a második kő is megsuhant már a levegőben, csak hogy nem tudott elrepülni, mert a gazdáját olyan csattanás érte a balog ábrázatján, hogy ijedten ejtette ki kezéből a kavicsot s körülözgett, mi történt vele.

Csak akkor tudta meg, hogy fölpofozták.

Dénes Laci állott mellette s épen akkor kiáltotta torka szakadtából.

— Takarodtok innen, kölykek: mert aki el nem pusztul innen nyomban, azt menten föl-képelem.

Eszti örömeiben tapsolt a két kezével, a gyermekek első pillanatra hambán meredtek a hatalmas legényre, de mikor az újból megemelve kezét, elég érhetően mutatta pofozkodási szándékát, arra pár gyerek illa berek! megindult. A többi persze vesd el magad, utána s a másik percben fia gyerek kevés, de annyi se maradt ott a gólya ijesztésére.

Eszti közelebb húzódt a legényhez. Valamit mondani akart neki, de meglátszott az egész formáján, hogy zavarban, valóságos zavarban van. Ugy surrant csak ki a száján:

— Mivel háláljam meg ezt neked — Laci? — s a mellett olyan halásan emelte föl két bo-

lása után egyhangulag kimondja, hogy a rét megvételét nem tartja szükségesnek s mikor Sz. Bakos András szomorú dolognak tartja, hogy a tanács a vételt javasolja, Havranek polgármester kél a tanács védelmére s nem tartja Bakost elég tekintélyesnek ahhoz, hogy egy ilyen tekintélyes testületről ily formában nyilatkozzék. Bakos nem maradt adós s miután kijelentette, hogy sérteni senkit sem akart, az incidens komolyabb vihar nélkül befejezést nyert.

A vízvezeték elömlőmunkálatok költségeire 17000 koronát utalt ki a bizottság. — A városi fürdők tárgyában a bizottság határozatilag kimondta, hogy ez évben házilag kezeli, aztán bérbeadja.

A székének raktár számadásait nem nagy gondal vezette a volt alkamarás, a tanács pedig még kevesebb gondal ellenőrizte. Csak most jöttek rá, hogy két évvel ezelőtt 1568 korona nincs elszámolva. Sz. Bakos András, Pénzes Imre, de főleg Korács István biz. tagok hibáztatják a tanács könnyelmű ellenőrzését, ellenzik a pénznek előlegezését, sőt kérik a hiány pontos megállapítását s az örökösök részéről leendő megtérítést. A közgyűlés ily értelemben határozott.

Az „Örökimádás” templom alapjára 100 koronát szavaznak meg. — Virág József rendőr 120 korona pótdíjat, Kolman István írnok 400 korona jutalmat kér. A bizottság egyik kérelemnek nem adott helyt.

Miután még néhány ügyben a tanácsai előterjesztés értelmében határozott a bizottság, a közgyűlés fél 11 órakor véget ért.

UJDONSÁGOK.

— **Harangszentelés.** Dr. Vározy Gyula megyés püspök tegnap, 23-án szentelte fel a mányi róm. kath. templom új harangját. Fejérvárról Streit Ferenc pápai káplánnal a reggel 5 órai vicinálissal ment Bicskére, onnan kocsin Mányra, a hol a községből összegyűlt papság s a község apraja nagyja nagy örméssel várta főpásztorát. Délután a püspök visszautazott székvárosába.

gár szemét Lacira, hogy ennek mándlija alatt akaratlan megdobbant valami.

Hanem hát a legénynek akárcsak lakat lett volna a nyelvén, semmi okosat se tudott kibökní; mire aztán eszébe jutott volna valami, a leány ijedten kapott kezéhez, megszorította s azt mondta:

— Fuss, mert jön az édes apám.

— Dénés Laciban elég virtus lakott, más faluban elég lett volna három legénynek, hancem arra a szóra mégis megindult. Úgy elpárolgott iziben, mintha csak ott se lett volna.

Es jókor, mert az öreg Kalmár Péter éppen akkor botorkált a mester háza mögött. — A falu kocsmájában hallotta, hogy golya szállott a házára s annak a csudájára hagyta ott a borit. Mégis csak kíváncsi volt, mennyi igaz abból a dologból.

No és tényleg valóságos igazság lakozott abban a hirben.

— A kutya meg a macska! — Kiáltotta el magát borizú hangján — hát nézd azt a dögöt! Nem golya a komisz?

— No persze, hogy golya! — hagyta rá a lánya.

— Hát szén amundó vagyok én is — csetintott utána nyelvvel — no gyerek, azt a bocskora talpát annak a madárnak! szerencse költözködik a házukhoz. Meglásd. Eszti . . . szerencse . . . mert, mert a golya szerencsét jelent.

— Igen ám — szólalt meg Eszti, de el is akarták a házuktól kergetni?

— Kicsoda? — pattant föl Kalmár Péter — mindjárt megölöm a beste lelkét. Kicsoda volt az?

— A gyerekek mind. Már követ fogtak rá.

— Es nem verted agyon őket?

— **Szt-György napja.** Emlékezetes napja volt ma a vármegyei közkörháznak védőszentje ünnepén. Ugyanis dr. Vározy Gyula megyéspüspök — kit megjelenésekor dr. Révy Ferenc kórházi főigazgató szép beszédeben üdvözölt — d. e. 9 órakor a kórház kápolnájában szent misét mutatott be az Egék Urának. A sz. mise alatt a kórház apái énekeltek.

— **Új plebánosok.** Kapitány Gyula nagy-hantosi és Knezsik József tinnyei adminisztrátorok ma tették le megyei püspökünk előtt a hitvallást és a hűségi esküt, mely aktus után plebánosoknak elismerettek.

— **Buzaszentelés.** Szent Márk evangélista ünnepén — holnap — az anyaszentegyház a földterményeire Isten áldásáért esedezik. Miért is a tanuló ifjuság s hívő nép a székesegyházból körmenetben a szemináriumi templomba indul, hol Mayer Károly apátkanonok, székesegyházi főesperes végzi az egyházi szertartást s szent misét mond, melynek végeztével a körmenet visszatér a székesegyházba.

— **Brückner bácsi meghalt.** A kath. legényegylet egyik legtelkesebb támogatója, Brückner Ferenc, a kit széles e hazában mindenütt csak Brückner bácsinak hívtak, kedden éjjel meghalt. Egyszerű ügynök, vigóc volt s mégis szívesen látott vendége volt a püspököknek, érsekeknek, sőt a főhercegek is szívesen beszélgettek vele. A maga dolgát mindig össze tudta kapcsolni valami apostolkodással, a melyet különösen a legényegyletek érdekében érvényesített. Egy-két szóval, csöndes beszélgetéssel sok hivatást szerzett a jó ügynek. Még inkább azonban büvészkedésével. Itt Fejérvárot történt éveket ezelőtt, hogy a piacon a kofák közé vegyült.

— Hogy ez a tojás asszonyonéni? Kérde az egyik termes hölgytől.

— Két krajcár.

— Ejnye de olcsón adják.

Kifizette, aztán ott a kofa előtt föltörte s egy ujonatuj ezüst forintost vett ki belőle. Persze nagyot nézett a kofa az ő pompás tojására. Megvett egy másikat szintén két krajcárért s abból hasonló képes fényes ezüst forintost húzott elő. A kofa bámult és bámultak az emberek, a kik akkor már seregestül körülállták őket. A harmadik tojást azonban kilencven

— Dénés Laci bánt el velük. Ha az nincs, akkor most már ki tudja, merre röpl a golyamadar.

— Hát az verte agyon őket?

— Az — erősítette Eszti lelkesen.

— És tisztességen elagyabugyálta őket?

— Úgy pofozta, csak úgy csattogott.

— Azt bücsülöm abban a gyerekben — tört ki újból Kalmár Péterből a szó a kutya meg a macska! . . . még, még . . . vakarni kezdte magát.

— No még! — kérdezte kíváncsian a leány . . .

Még mondanék valamit.

— Hallom már — kíváncsiaskodott Eszti, ki az öregjét már jól ismerte.

— Hát igazán elverte őket? Hogyan pofozta őket?

— Rettenetesen.

— A kutya meg a macska! te Eszti? halod-c, az a legény tetszik nekem. Es ne . . . neked?

A lány lehajította fejét. Olyan volt mint a pipacs.

— Te Eszti! — Kezdte Kalmár Péter újból — én . . . én amondó vagyok, azt a legényt megkérem számodra. Hozzá még?

— Ha muszáj — volt az elhaló válasz, de tovább Eszti se bírta, befutott a pitvarba, külföldben még az édesapja is leolvasta az arcáról, hogy szívbilli s hozzá megy, hogy . . . hogy úgy is igazán szereti.

Kincses István.

krajcárért sem tudta volna megkapni a jó Brückner bácsi. A kofa nem adta senkinek: az ő kincses bányáját, hanem állig várta, hogy Brückner bácsi odébb álljon, sorra föltörte az egész tojás-készletet s nagyon természetes, hogy nem talált bennük még egy lyukas hatost sem.

Persze ennek hamarosan híre terjedt: a városban s mikor hallották, hogy Brückner bácsi a legényegyletben előadást tart, seregesen tödültek oda. Ott aztán az előadás után mondott az öreg ur egyéb okos dolgokat is.

Ilyen volt a jó öreg ur. Áldja meg az Isten a haló porában is.

— **Névváltoztatások.** Schweighardt István hercegfalvi lakos nevét „Aczél“-ra — Löwy Jenő alsóalapi illetőségű, felsőalapi lakos, valamint kis-korú gyermekei László, Borbála és György nevüket „Lengyel“-re, — Winkler József, izsiméri tanító pedig vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel „Vég“-re változtatták.

— **Halálhíradás.** Mély részvétellel vettük a hirt egy jószágos öreg asszony haláláról. A megboldogult: id. Streit Ferencné, szül. Galambos Terézia valódi példányképe volt a keresztény családnak tele jószággal és szelidséggel. Bár a családja felőli gondoskodásban töltötte egész életét, sokan ismerték s éppen ezért sokan tisztelték a jó öreg „nénit”, ki bizonyára azon kevesek közé tartozott, akire senki sem haragudott, akit mindenki szeretett. A Boldogultban Streit Ferenc t. pápai káplán, szentszéki jegyző édesanyját gyászolja. Nyugodjék békeségben. A család ez alkalommal a következő gyászjelentést adta ki:

Id. Streit Ferenc mint férj és gyermekei, valamint az összes rokonok nevében fájdalomtelt szívvel jelenti forrón szeretett nejének, anyjuknak, illetve rohonuknak Streit Ferencné, szül. Galambos Teréznek f. hó 24-én éjjel 1 órakor, hosszas szenvedés és a szenteség felvétele után, életének 60-ik, boldog házasságának 35-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai f. hó 25-én d. u. ¼ órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s a „Megváltó“-ról címzett temetőben a boldog feltámadás reményével nyugalomra tetetni. Az engesztelő sz. Mise-áldozat pedig f. hó 26-án reggel 7 órakor fog a helybeli székesegyházban a Mindenhatóknak bemutatatni.

Ugyanezen alkalommal vettük a következő gyászjelentést:

Özv. Say Istvánné — Dieballa Gizella, valamint gyermekei Józsi és Géza, özv. dr. Say Józsefné — Flits Amália mint édes anyja, Dieballa György és neje Límbeck Mária apósa illetve anyósa, ugy a maga, mint az összes kiterjedt rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja a felejthetetlen jó férj, pótolhatatlan édes atya, szeretett egyetlen fiú, vő, illetve rokon Say István földbirtokos, Székesfejérvár szab. kir. város törvényhatósági ösztötségi tag, és a Fejérmegyei Takarékpénztár igazgató-tanács tagjának hosszas és keresztény türelemmel viselt betegség és a halotti szenteség felvétele után f. évi április hó 23-án d. u. 5 órakor életének 41-ik, boldog házasságának 16-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága hamvai f. évi április hó 25-én d. u. 5 órakor fognak a gyászaháznál Vörösmarty-tér 8-ik szám alatt a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a Szent-Háromságrol címzett sirkerben a családi sirkerben nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent-mise-áldozat f. hó 26-ikán d. e. 10 órakor fog a székesegyházban az Urnak bemutatatni. Székesfejérvár, 1902. április hó 23-án.

— **Tanító-gyűlés.** A fejérmegyei tantestület adonyi járás tanító-köre f. évi május 1-én d. e. 9 órakor Ráckeresztúron tartja tavaszi gyűlését, a következő tárgysorozattal: 1. Előnik megnyitó. 2. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Az ifjuság erkölcsi életének megővése. Előadja határozati javaslat betervezésével Kraxner Lajos tanító. 4. Az iskolai növevelésről. Előadja Schimzl Irma tanító. 5. A tanító fizetések szabályozása. Előadja határozati javaslat betervezésével Tiszucky Károly tanító. 6. Az iskolai kirándulásokról, hogy hasznossal járjanak. 7. Tagdíjak beszedése. 8. Tisztújítás. 9. Jövő gyűlés helyének meghatározása.

— A „nagyágos” úr. Ha az ember egy városhól házajóvó asszonyra gondol, akkor először rengeteg sok pakk jut az eszébe. Kicsi skatulya, közép nagy skatulya, nagy skatulya, igen nagy skatulya, sok iskátula. Isten bocsássa meg a bűnömöt, de rajjra arra a gondolatra jön az ember, hogy Eva anyának, mikor kitiltódt az paradicsomból, szintén egy csomó iskátulával indult el a ki-utra, úgy hogy azt Ádámval együtt alig bírták cipelni. Mert — a mint mondom — az asszony-nép szinte elvághatja az ő iskátuláitól.

Minderről pedig azért esik szó, mert a minapában két asszonyság a városból hazamenvén, töméntelen iskátulával volt körülszalolva. Mikor Kápolnás-Nyéken ki akartak szállni a gőzkocsiból, a mérgecs pöfögő vonat kénytelen-kelletlen másfél percig várt egy perccel helyett, a míg az igen tisztelt asszonyságok minden cökmökjüket kiszállították. Persze, hogy ennek a sok iskátulának egy külön kocsi kellett, mert emek ismétlyarok és erök dehogytudtak volna annyit mindenfélét egész Pázmándig elszállítani. De hát uramfia! megvolt a nagy veszedelem, csak egy öklömmi kocsi se várt a jó asszonysokra. Lett rémüldözés. Mit csinálnak ők most ott a világ végén, hova forduljanak, kihez menjenek abba a nagy elhagyatottságban, mikor az otthonvalók úgy eltévesztették a kocsiért küldeni? Legalább Nyékgig mehetnének el valami alkalmatossággal, ott aztán szert tennének egy kocsiira, a mely drága terhüket az édes otthonba döcögtené. Volt ott egy ur ember, olyan „nagyágos úr” forma, a kire egy csinos fogat várt libériába bujtattott kocsiissal. De hát hogyan merték volna azt az egyszerű asszonysok megszólítani? Csak nyöszörögtek szegények, hogy most már mi lesz ő velük s addig-addig nyöszörögtek, míg a „nagyágos úr” észre-vette, hogy mekkora veszedelem környékezi a szegény asszonynépet. Szives szóval megkérdezte őket, hogy hát merre szándékoznak menni?

— Pázmándiak volnánk mi, megkövetjük a nagyágos urat, de hát azok az otthonvalók, hogy az Isten akárhova tegye őket, bizony elfelejtették értünk kocsiit küldeni. Bizony csak idáig a nyéki korcsmaig mehetnének el, majd onnan aztán találnánk valami alkalmatosságot, a mi ezt a töméntelen gezemecét is házasszállítaná. Mert hát tetszik tudni stb. stb.

— Hát üljenek fel az én kocsimra, majd én elviszem magukat odáig.

— Ó! az Isten áldja meg a nagyágos urat a hozzánk való szivességéért. Bizony nem is tudjuk, hogyan köszönjük meg a jószágát.

A nagyágos ur aztán türelemmel megvárta, míg az asszonysok fölszállították azt a sok cökmököt, kis iskátulyát, nagy iskátulyát, óriás iskátulyát, meg a kis kendőt, a nagy kendővel együtt.

— Az esernyő is megvan? — kérde a nagyágos ur hátrafordulva.

— Meg! hála légyen a jó Istennek — mondták az asszonysok.

Azzal a nagyágos ur suhintott az ostorral a paripának s azok mint a förgőget úgy ragadtak tova azt a könnyű kocsiit. Az asszonysok meg azt se tudták jóformán, hogy fogódnak-e a kocsi parkányában, vagy önmagukat bámulják abban a csodálatos nagy szerencsében, a melybe jóformán úgy pottyantak bele. Az a kocsi olyan kellemesen bűgött alattuk, aztán szinte jól esett, ha egy köféle odaakadt a kerék alá, mert olyan hintázást cselekedett meg velük, mint a bölcső a kicsiny pólyával.

— Istenem ha ezt a falu látná! Legalább esztendőig beszélnék róla, szomszédasszony, komaasszony megpukkadnána a sárga mércgőtől.

De hát nem sok ideig volt alkalmuk a boldogságban úszni, mert egy-két szempillantás alatt már elértek a falut. Ott meg aztán azon csodálkoztak, hogy az emberek mind kitérnek az útból s úgy lekapkodják a kalapjukat, akkorát köszönnek, mintha nem is valami nagyágos úr, hanem maga a püspök menne arrafelé. A jó asszonysok meg — ámbár sejtették, hogy az a nagy köszöntés nem épen őket illeti, de mégis elfogadták illendően, mert hát Pázmándon is tudják ám, hogy mi a tisztesség, meg aztán ők ülnek a kocsiiban hátul, hát ezt illik így csinálni.

A kocsi egyszerre befordult a nagykorcsma kapuján, aztán hirtelen megáll.

— Itt volnánk — mondja a nagyágos ur.

— Itt ám, hála légyen a jó Istennek. Köszönjük a nagyágos urnak a hozzánk való sziveségét — beszélgettek az asszonysok nagy hálaalkodások közepett, miközben a sok cök-mököt lefelé pakkolták.

Még többet is akartak mondani, olyan formát, hogy hát a nagyágos ur ha nem vetné meg, hát egy üveg sört nem sajnálnánk ám. Ezt azonban jó formán csak úgy gondolták, mert a „nagyágos” ur szivesen fogadta a köszönésüket, aztán suhintott az ostorával s úgy elvágatott, hogy csak úgy porzott az ország-út utána.

— Aztán mi a neve emnek a nagyágos urnak? — ő de jó, de szives ember, hogy az Isten áldja meg mind a két kezével! — kérdezősködtek az asszonysok a vendéglőstől.

No hiszen maguk is elmondhatják ám, hogy burokban születtek. Tudják-e ki volt az az úr, a ki magukat idáig elhozta?

— Ki? Ugyan ki?

— Hát a *Czirák* kegyelmes úr!

— Ó Jézusnak szent ereje!... Igazán?... Ó! Ó!... No ha ezt a falu tudná!!

— **Iskolatárnak találkozája.** Simon Sándor alkapitány és *Kecsesy* László törvényszéki aljegyző a 12 esztendővel ezelőt kötött szerződésük értelmében felkértek volt iskolatársaikait, hogy velük teljes lakmimüket tudassák, illetve május 17-én a „Fekete sas” szállodában megjelenjenek.

— **Egy ujságró.** Ez alatt a cím alatt írunk lapunk múlt számában egy fiatal emberről, a ki szerkesztőnek előbb megpumpolta, aztán azt hiszletelte felőle, hogy durva volt hozzá. Bige ur (ez a neve) még aznap nyilatkozott a Székesfehérvári Hirlapban s a többi hegyé meg a hazugság vádját akarta szerkesztőnk nyaka közé akasztani, azt mondván, hogy az egészről annyit igaz, hogy „ő kölcsön kért egy koronát.” Persze ez hazugság. Mert sem az ősszel, sem vasárnap nem kölcsönkért és nem is adott vissza egy petáket sem. Másodszor, ha kért és kapott, hogy mer durva elutasításról beszélni.

— **A Vöröskereszt helybeli főkegylete által rendezendő holnapi hangverseny** iránt oly nagy az érdeklődés, hogy alig egy-két zártársék s páholy áll a közönség rendelkezésére. — E körülményre annál is inkább felhívjuk olvasóink figyelmét, mert valószínű, hogy már a délelőt folyamán jegyet kapni nem lehet.

— **Eküldtek.** A májusi esküdtészeki tárgyalásra esküdtekkül a következők sorsoltattak ki: Rendes esküdtek. Helybeliek: *Ascher* Ferenc, *Berghammer* Jakab, *Csucs* István, *Ifj. Eisenbarth* Ágoston, *Gánti* Lajos, *Grünfeld* Jakab, dr. *Kneifl* Ferenc, *Kronhoffer* Antal, *Szép* Károly, *Trummer* Sándor és *Vajmár* Ferenc. Vidékiek: *Bóné* Kálmán (Gárdony), gróf *Czirák* Antal (Lovasberény), *Forstner* Mór (Moór), *Gyapay* Pál (Bicske), *Hager* István (Duna-Adony), *Horhy* Elemér (Szerecsenpuszta), *Kaposi* Ferenc (Moha), *László* János (Bicske), *Ländner* Miksa (Ráckeresztur), *Lendvay* Ágoston (Nyék-Pettend), dr. *baró* *Manndorff* Géza (Velence), *Mészáros* János (Seregélyes), *Nagy* Lajos (Alcsuth), *Dr. Pajzs* Gyula (Rácalmás), *Pick* Dezső (Nagy-Láng), *Schiifer* Imre (Gyuró), *Ifj. Stipány* József (Ercsi), *Széphelyi* Kálmán (Erdő) és *Szöllősy* Géza (Gárdony).

Pót-eküldtek. Helybeliek: *Borbély* György, *Héra* Károly, *Ö. Horváth* György, *Kapitány* Lajos, *Krieger* János, *Nyitrai* Ferenc, *Rigler* János, *Schafthauer* Károly, *Schubert* Emil és *Szalay* Dániel.

— **Katonazene.** Az „Utthon” kávéházban f. hó 26-án azaz szombaton a helybeli honvédeknek kiválóan érdekes műsorral hangversenyt ad. Ez alkalommal többek között a „Rezorvista álma” is előadásra kerül.

— **A város vagona.** Mikor a régi városi kórház ekzsztált, a város búsánan ellátta mindenféle orvosi műszerekkel, hogy műtétéknél semmi hiányt ne kelljen szenvedni. A mint haljuk, a műszerek értéke körülbelül 2000 frt. körül van. Mikor aztán a kórház megszűnt kórház lenni, illetőleg, mikor a csendőrség ezelőt két hónappal átvette a kórház helyiségeit, a műszerek az emeletről, a hol száraz helyen állottak, levitték a

földszintre s a régi orvosi lakás egyik szobájába helyezték el. Tudvalevő dolog, hogy az a lakás a nedvességtől szinte használhatatlan volt. És most ebben a lakásban vannak elhelyezve azok a nagy értéket képviselő műszerek, a melyek ha megröszdásódnak, eo ipso tönkremennek s a város akár a sárba dobna azt a kétezer forintot. Nem keressük, hogy ki terhel a felelősség, de annyi igaz, hogy azok a műszerek ott nem maradhatnak s az illetékes köröknek, a kik a város vagyonára vigyázni tartoznak, tartozó kötelességük minél előbb gondoskodni, hogy legalább más helyre téessenek onnan.

— **Vásári forgalom.** A legutóbbi országos vásár alkalmával a forgalom a következő volt: A városra felhajtott: Ló és csikó 3317. Bika 50, tehén 1101, ökör 635, üsző 545, tinó 263, borjú 150, juh és bárány 55, sertés 136. Eladott: Ló és csikó 2261, bika 44, tehén 740, ökör 444, üsző 463, tinó 244, borjú 137, juh és bárány 55, sertés 136.

— **Readri hírek.** *Wais:* Gyula kórház-utca 4. sz. alatti lakos zárt szekrényéből *Vidákovics* Péter nevű mindenesé 3 drb. 20 koronás aranyat ellopott s egy részét emulatta, a mikson pedig gyűrűt vásárolt. Tetőt tagadja. — *Kiss* Pál teleki (Veszprém.) illetőségű csavargó *Ripka* Jánosné Szeder-utcai lakosnál tett látogatást s onnan egyet-mást előkerül. A bíróság elé kerül. — A mult számunkban megírt cukor-, óra-, pénzlopások tettese *Immer* Lajos helybeli legényember. Tetéről a bíróság előtt számol be.

— **Tűz.** Pusztá-Örszön gróf *Zichy* Nándor uradalmában folyó hó 19-én nagy tűz volt. A tűz a kőistállóban keletkezett és oly rohamosan terjedt, hogy csak a mentési munkálatokra lehetett gondolni. Az istállóban két ló és két tehén bennégett. A tűz az istálló épületet teljesen elhamvasztotta. A kár közel 20.000 korona. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. Az épület biztosítva volt. — Folyó hó 20-án *Bicskén* *Rosenfeld* Henrik nyári munkás barakja gyuladt ki és égett le a berendezéssel együtt. A kár 1268 kor.

KÖZGAZDASÁG.

Védekezünk a szőlő-lisztharmat ellen.

A szőlő nagyszámú betegségei közül kettő van olyan, mely évről-évre megtámadja a szőlőtökünket és így az ellenük való védekezést a legfontosabb munkák közé kell immár sorolni. Ez a két betegség a *peronospora* és az *oidium*.

Mindkettő egyaránt veszedelmes, mert megakadályozza a fürtök kellemes kifejedését és kelő időben való megérését. Míg azonban a *peronospora* ellen való védekezés szükségé már a közelmulibba ment át és egyszer-kétszer, jól-rosszul a *peronospora* ellen jó formán minden szőlősgazda védekezett, addig a lisztharmat (*oidium*) ellen való védekezés terén még nagyon el vagyunk maradvá és igen sokan, kik az elmúlt esztendőket mulasztásai folytán, ugyancsak drága tandíjat fizettek, még mindig nem vehetők rá, hogy a szőlő ezen legveszedelmesebb ellenségével szemben a kelő óvintézkedéseket megtegyék.

Tévéss tan az, hogy az *oidiumot* okozó gombáknak téli alakja nincs és így magában a szőlőben egyik évről a másikra a lisztharmat betegség át nem öröklik, hanem mindig külső (ismeretlen okból és helyről származó) fertőzésre van szükség, hogy a lisztharmat ismét kifejedhessék. Igens ismerjük ma már az *oidium* téli alakját, mely a szőlőtöke régi fáján szolka a telet átélni, hogy már kora tavasszal létrehozza a fiatal hajtásokon azokat a góccokat, amelyekből egész nyáron rajzik ki a veszedelmes gomba. *Istvánffy* Gyula dr., a központi szőlészeti kísérleti állomás igazgatója hozta a mult évben ezen megfigyeléseit nyilvánosságra és véleményének helyességét egy a külföldi szaktelintéyek vizsgálói, mint ezermi — a védekezés elmulasztása folytán — károsodott gazda szomor utapasztalatai igazolták.

Azért mindenütt, ahol a mult évben vagy előzőleg lisztharmat mutatkozott, s így igen valószínű, hogy ez a betegség az idén is fel fog lépni, okvetlenül védekezünk ellene kétszer-három-

szor a szerint, hogy az időjárás alkalmas-e az oídium terjedésének, vagy sem. *Egyszeri előzetes védekezést minden szőlőtermelőnek a legmunkásebben kell ajánlani*, mert ott is ahol eddig nem jelentkezett ez a baj, épenességgel nincs kizárva, hogy az idei egyhe és felette *medus tél után fel fog lépni* és az elővigyázatot nem tanúsító szőlősgazdáknak *ezekre menő károkat* fog okozni.

A legalkalmasabb, legbiztosabb és legtartósabb hatású ellenszere a lisztharmanak a dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor”, amelyet Magyarországon egy fővárosi előkelő kémiai gyáros állít elő és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete hoz forgalomba. Ennek a pornak nagymennyiségű preparátum *réz és mézshidrát* tartalma van, ami a kifújtatott szert oda tapasztja a növényhez és ott tartja addig, míg a levegő a *kellő hőfokra* felemelkedett. Ez a tulajdonsága a „rézkénpor” hatását függetlenné teszi az időjárástól.

A dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor” használata tehát már ebből az okból összehasonlíthatatlanul előnyösebb, mint a *tiszta kénporé*. A rézkénporból a két-háromszori használat feltétlenül elegendő, míg a *tiszta kénpor* legalább 3-4-szer, de sokszor 5-6-szor kell egy nyáron használnunk, ha a sikerrel biztosak akarunk lenni.

Amellett sokkal *kevesebb* anyag is kell a rézkénporból mint a *tiszta kénporból*, mert a *legfinomabb* kiporozott réteg is, állandósága folytán elegendő arra, hogy a szőlőtöket az oídiumtól megvédjé.

Végül a rézkénpor jelentékeny rézgalic tartalma miatt olyan helyeken, ahol a peronospora nem szokott veszedelmes mervet ölteni, vagy ahol évek hossza sora óta eszközlött lelkiismeretes védekezés folytán soha ki nem fejlődhetett, az *első és a harmadik* permetezést is helyettesítheti. Ily esetben tehát a sokkal *költségesebb* permetezés elmaradhat és a rézkénpor úgy a peronospora mint az oídium ellen megvédi teljesen a szőlőt.

Székesfejérvár szab. kir. város tanácsa.

4772/1902.

Pályázati hirdetmény.

Székesfejérvár szab. kir. város törvényhatóságánál üresedésben levő községi állatorvosi állásra pályázatot hirdetek oly felhívással, hogy a kik ezen állást elnyerni óhajtják, kellőleg felszerelt s különösen minősültségüket, életkorukat, eddig szerzett gyakorlatukat s ha még hivatalban nem voltak, magyar állampolgári minőségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket 1902. évi május hó 15-ig bezárólag, ezen város tanácsi iktató hivatalánál nyújtják be.

A községi állatorvos köteles az összes községi állatorvosi teendőket, ezek közt az állatvásári szemlét, gyepmesteri telepen előforduló állat-egészségügyi szakteendőket díjtalanul teljesíteni; az I. fokú állat egészségügyi hatóság megbízásából hivatalos szakértői vizsgálatokat tartani; szakvéleményeket adni. Az ő hatáskörébe tartozik a vágóhídi hus szemle s a sertés hus szemle a bel-, vízi- és felső-városrészek területén, de ezen szemlék után a hatóság által megállapított díjakat szedhet.

Allása után, mely főispáni kinevezéssel, életfogytig terjedő időre töltetik be, 1200 korona évi fizetés, ennek megfelelő nyugdíj jogosultság s a sertés hus szemlénél a vágóhídi felügyelő helyettesítése a palota- és tővárosrészek területén, hivatalos teendőt nem gátló magán gyakorlat

s a fentebb említett díjak szedésének jogosultsága jár.

Székesfejérvár, 1902. április hó 11-én.

Havranek József s. k.,
polgármester.

Törlesztéses kölcsönt
5⁰/₁₀ kamat
Vidéki bérházakra és földbirtokra
szerzek minden előleg nélkül abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterheve.
Leveleket postafordulattal elintézt és a kívánt bővebb felvilágosítást szívesen adja
Sárkány József
Budapest, Váci-körút 21.

HIRDETÉSEK
a „Fejérmegyei Napló” részére
— jutányos áron felvételnek —
a kiadóhivatalban,
Szent-István-tér I. sz.

Mészáros Miklós
m. kir. szabad. osztálysorsjegy-főelárusító
Budapest, VIII., József-körút 22-24. sz.
Ajánlja a m. kir. szab. osztálysorsjegyek közvetlen beszerzését főelárudjából

1/8	1/4	1/2	1/1	Kuzás május 22 és 23-án
1.50	3.—	6.—	12.—	

Megrendeléseket czélszerűségből postautalványon kérem.

A szőlő OYDIUM betegsége ellen
— a legjobb szer a —
DR. ASCHENBRANDT-féle RÉZKÉNPOR.
Leszállított ára Budapesten:
50 kilogrammos zsákokban à kilogramm 46 fillér;
10 és 5 kilogrammos zsákokban à klg. 50 fillér.
Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fújja; ajánlatosabb — mert a mustot nem bűdösíti — mipt a tiszta kénpor vagy kénmáj.
A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja.
Ott ahol mult évben a peronospora nem tett kárt, de a lisztharman igen, az első permetezés helyett elég rézkénporral a tőkétet beporozni. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás.
Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.
Megrendeléseket elfogad a
„MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE”
Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.
Megrendeléseket elfogadnak a vidéki megbízottak is.
A por kapható:
KOVÁCS PÁLNÁL, SZÉKESFEJÉRVÁROTT.